

Nói chuyện với nhạc sĩ Hà Nhật Linh

Trường Đình thực hiện

1) Trường Đình (TĐ): Xin anh cho biết vài nét về nơi sinh quán, thân thế và tên thật của anh. Anh rời bỏ quê hương từ năm nào và hiện đang định cư tại quốc gia nào, tiểu bang nào vậy?

Hà Nhật Linh (HNL): Tôi tên thật là Nguyễn Mạnh Hà, sinh năm 1952, tại Nghệ An, Bắc Việt, lúc được 8 tháng thì mồ côi Cha. Năm 1954, Mẹ cu ru mang đàn con nhỏ di cư vào miền Nam. Lúc ban đầu, định cư ở một làng nhỏ thuộc tỉnh Phan Thiết, đến năm 1960 theo anh chị lên sinh sống ở Ban Mê Thuột (1963 Mẹ mất), cho đến năm 1975, khi quê hương chìm đắm trong thảm họa điều tàn, thêm một lần theo giòng đời lưu lạc, tôi đến định cư tại Hoa Kỳ (1975), phút đầu khó khăn, lang thang qua một số tiểu bang, cuối cùng thì dừng chân ở tiểu bang Texas (1985 cho đến bây giờ).

2) TĐ: Cơ duyên nào đã đưa anh đến với âm nhạc? Anh bắt đầu sáng tác từ năm nào? Anh có thể cho biết chút ít về nhạc bản đầu tay của anh, dưới bút hiệu Hà Nhật Linh. Có những kỷ niệm gì chẳng, hay chỉ là những ngữ hứng tình cờ, mà anh đã đặt tên cho anh qua bút hiệu đó?

HNL: Cái DUYÊN thì thật là khó nói, mỗi người có một lối giải thích riêng về cái DUYÊN (DUYÊN đến với VĂN NGHỆ..., DUYÊN đến với HỘI HOẠ...v.v.).

Riêng tôi, thì chỉ biết là lúc nhỏ cứ hát lung tung ru cho cháu ngủ, hết đũa này qua đũa khác và hình như chúng nó biết ông cậu hát ru nghe cũng tạm được nên cứ như thế, “cậu ru là cháu ngủ” (cười). Lúc bắt đầu vào lớp đệ thất (lớp 7), tôi thường được thầy giáo gọi lên hát cho bạn bè nghe cuối giờ học. Cứ như thế, ngày qua ngày, các anh chị em ở lớp học khác cũng biết đến tên của mình, và rồi những lần văn nghệ của trường tổ chức, được tham dự trong mục đơn ca. Như vậy, cái duyên để đến với văn nghệ mình phải nói làm sao cho đúng nhỉ (cười).

Cái bút hiệu đầu tiên tôi lấy là NHẬT LINH, lúc bắt đầu vào hát những chương trình địa phương trong đài phát thanh Ban Mê Thuật (khoảng 1968-1973), với tư tưởng rất đơn sơ, là vì cuộc sống vất vả quá nhiều, mong cho tương lai có được một sự nhiệm mầu nào đó làm thay đổi đời sống cơ cực nên tôi đã dùng bút hiệu này, lúc ban đầu (mong có được một ngày sự linh nghiệm sẽ đến) bù đắp cho một quãng đời tuổi thơ thiếu vắng những tình thương. Sau này, khi hát cho phòng trà thì tôi đổi lại tên Hà Nhật Linh để luôn nhớ đến tên HÀ là tên Cha Mẹ đã đặt cho.

Tôi tập tành sáng tác rất sớm. Năm 1972, khi sinh hoạt với đoàn thiếu nhi Phật Tử chùa Từ Hưng, thầy Giác Thắng trụ trì chùa có nhờ tôi viết riêng một bài hát cho đoàn thiếu nhi Phật Tử và tôi đã viết bài “Thiện Sinh Áo Nâu Hành Khúc”. Thời gian quá lâu, đến nay tôi cũng không còn nhớ bài hát này nữa.

Xin mời thưởng thức: Tâm Sự Mùa Vu Lan

Nhạc Hà Nhật Linh, phổ thơ Minh Hồ Đào, tác giả hòa âm và trình bày

Mp3: <http://honque.com/PhongVan/pvHaNhatLinh/tsmvl.mp3>

YouTube: <http://www.youtube.com/watch?v=0MTfAgVk6jU>

3) TĐ: Được biết, ngoài việc viết nhạc, anh cũng rất yêu thích ca hát. Trong emails gần đây, trao đổi với nhạc sĩ Ngô Thụy Miên, anh Miên cũng nhận định là tiếng hát của anh rất truyền cảm. Anh bắt đầu ca hát từ lúc nào vậy? Anh có lần nào trình diễn nhạc trên sân khấu, trong những chiều nhạc cộng đồng người Việt hải ngoại, hoặc những đêm văn nghệ bỏ túi trong giới bạn bè nghệ sĩ địa phương, hoặc những buổi họp mặt bạn bè thân hữu có tính cách gia đình. Nếu có thể, xin anh cho biết một vài cảm tưởng trong những lần trình diễn live trước một số đông khán thính giả.

HNL: Vâng, tôi là người rất thích ca hát. Tôi cũng đã có một khoảng thời gian rất dài trong cuộc đời ca hát mà có lẽ nói không hết được, mặc dầu tôi không phải là một ca sĩ chuyên nghiệp. Bắt đầu như tôi đã trình bày với anh ở trên, khi hát cho đài phát thanh Ban Mê Thuật (1968-1973), tôi còn hát cho phòng trà Dak Lắc Hotel và phòng trà Biên Thùy cho đến năm 1975.

Qua định cư ở Hoa kỳ, mấy năm đầu lang thang đây đó học vài cái nghề bỏ túi lo cho tương lai, từ tiểu bang Kansas, Iowa rồi về dừng chân đi học ở Tulsa Oklahoma, tôi sinh hoạt với anh chị em văn nghệ trong ban nhạc Hương Việt và nhóm Hương Cỏ Nội (1979-1985). Rồi Oklahoma về Texas 1985, tôi thành lập ban nhạc Thùy Dương, chơi Guitar Lead, sinh hoạt giúp vui cho các hội đoàn, đám cưới v.v. Rồi ban nhạc Thùy Dương vào khoảng 1998, tôi lại lang thang đánh đàn cho những buổi Dạ Vũ, tiệc tùng. Cho đến khoảng năm 2004 thì tôi không muốn xuất hiện trên sân khấu nữa.

Ban nhạc Hương Việt Tulsa, Oklahoma 1979-1985

Xin mời thưởng thức: Hà Nội Dấu Yêu

Nhạc và lời Hà Nhật Linh, tác giả hòa âm và trình bày

Mp3: <http://honque.com/PhongVan/pvHaNhatLinh/hndy.mp3>

YouTube: <http://www.youtube.com/watch?v=tzBz-KM7xaw>

4) TĐ: Trên website Nhạc Của Tui, có nhạc bản Cô Đơn (tiếng hát lạc loài), nhạc và lời của Nguyễn Ánh 9, với tiếng hát Hà Nhật Linh. Anh trình bày nhạc bản này, phải nói là rất có hồn, với phần hòa âm thật đẹp và chất lượng thu âm khá tốt. Số lượng người vào nghe khá nhiều. Qua đó, ta thấy, rất nhiều người yêu thích tiếng hát của anh. Trên Trinh Nữ Net, thấy có đăng nhạc bản tựa đề Mồ Côi (nhạc và lời Hà Nhật Linh), anh trình bày rất đạt, gây nhiều xúc cảm cho người nghe. Xin được hỏi, đây có

phải là anh dùng giọng nhạc cô đơn buồn, ần dụ, để nói lên tâm sự của anh trong giai đoạn bơ vơ nào đó của hôm qua, giữa mảnh đời hải ngoại còn đây, hay chỉ là hư cấu trong lời ca tiếng nhạc. Hình như, nhạc bản Mồ Côi, với tiếng hát của anh, không thấy giới thiệu trên trang web Hát Hay Hay Hát, là phổ rùm văn nghệ mà anh vẫn hay thường sinh hoạt?

HNL: Hình như... trong đời sống mỗi cá nhân, cách này hay cách khác, chúng ta tìm gặp ở nhau rất nhiều điểm tương đồng. Cái BUỒN hình như là một trong những điểm ta nhìn thấy ở nhau nhiều nhất, gặp nhau ở đâu cũng tâm sự vài mẩu chuyện. Nhưng VUI chẳng thấy bao nhiêu mà BUỒN thì lúc nào cũng ngập lòng (cười). Bài hát Mồ Côi thật sự tôi viết bằng cảm xúc rất thật của chính mình, nhưng bên đời có nhiều người cũng có hoàn cảnh giống như tôi và nhiều người thiếu may mắn hơn thế nữa. Chung quanh những bối cảnh đó tạo cho tôi đủ cảm xúc viết bài nhạc Mồ Côi để chia sẻ với những người đồng hành trong cảnh sống Mồ Côi từ thuở nhỏ giống như tôi.

Xin mời thưởng thức: Mồ Côi

Nhạc và lời Hà Nhật Linh, tác giả hòa âm và trình bày

Mp3: <http://honque.com/PhongVan/pvHaNhatLinh/mc.mp3>

5) TĐ: Cho đến ngày hôm nay, anh đã viết được bao nhiêu bản nhạc rồi, thưa anh? Trong số những sáng tác đó, nhạc bản nào mà anh yêu thích nhất và hài lòng nhất? Và cũng trong số đó, những nhạc bản nào, có thể nói, ở cảm nhận của riêng anh, tiêu biểu cho giọng nhạc Hà Nhật Linh? Một vài kỷ niệm đẹp với những tác phẩm đó? Anh có sáng tác nhạc lời Anh/Mỹ?

HNL: Con số 130-150 có lẽ là gần đúng nhất với số nhạc mà tôi đã sáng tác và phổ thơ của bạn bè. Tôi viết nhạc chỉ là niềm vui trau dồi và học hỏi theo bước chân các bậc đàn anh trong niềm đam mê sẵn có về âm nhạc, cho nên chưa bao giờ tôi ngồi để phân tách bài nào là yêu thích nhất, hay là hài lòng nhất, chỉ có một điều đáng nói là mỗi bài hát mà tôi viết, nói lên được một điều gì đó ở ngay lúc cảm hứng tràn về và sáng tác được hình thành. Có những bài tôi viết như tâm sự riêng của chính mình, nhưng tôi cũng cố gắng lồng vào đó một đôi chút hư cấu cho phù hợp với tâm sự của đại chúng. Với mục đích, là khách thưởng thức sẽ đón nhận bài hát dễ dàng hơn và chính họ cũng tìm được chút gì đó như tâm trạng của chính mình. Vì như vậy, cho nên tôi cũng không dám nghĩ đến nét nhạc mà Trường Đình gọi là tiêu biểu cho giọng nhạc Hà Nhật Linh (cười). Việc sáng tác nhạc Mỹ thì hoàn toàn tôi chưa bao giờ nghĩ tới, và cho đến nay tôi cũng không có bài nhạc nào lời Anh/Mỹ cả.

6) TĐ: Trên trang web "4H lớn" (Hát Hay Hay Hát) của nhóm nghệ sĩ trẻ AQG/Thị Hạnh/Dã Quý (<http://hathaykhongbanghayhat.org>), có rất nhiều nhạc của anh, bao gồm các nhạc sáng tác, phổ thơ và trình bày. Được biết, trong đầu tháng 2 vừa qua (2010), anh cũng đã chính thức cho trình làng một CD nhạc, chủ đề "Hương Tình Chư Phai". Xin anh cho biết vài nét về CD đầu tay đó (chủ đề, nhạc sáng tác, nhạc phổ thơ...).

HNL: Hương Tình Chưa Phai không phải là một CD phát hành mà chỉ là một đánh dấu cho những bài thơ trong số những bài thơ mà tôi phổ nhạc mà thôi. Khi mới biết cách tự làm lấy CD cho nhạc của mình (anh Nhật Vũ đã hướng dẫn), tôi cứ mê say tập làm. Cho đến một lần anh Nhật Vũ làm trang web thì anh ấy bỏ lên Net và giới thiệu như vậy cho vui chứ đâu có phát hành gì đâu (cười)... Chỉ có trong thập niên 1995-2005 tôi hợp tác với anh chị Nguyễn Hải, Hà Lan Phương phát hành 2 CDs:

- 1- Những Tình khúc Nguyễn Hải & Hà Nhật Linh.
- 2- Đạo Tâm Nhạc Khúc (Nhạc Phật Giáo phổ thơ thân hữu) do nhóm Đạo Tâm thực hiện tại thành phố Arlington, Texas nơi mà tôi đang sinh sống.

Hiện tại, tôi đang dự tính tập hợp những ca khúc đã được các anh chị em nghệ sĩ bên Việt Nam hát, làm thành một CD kỷ niệm mà vẫn chưa thực hiện được.

Xin mời thưởng thức: Nụ Hôn Bé Xíu
Nhạc Hà Nhật Linh, phổ thơ Phan Đình Ngọc Cẩm, tác giả hòa âm và trình bày
Mp3: <http://honque.com/PhongVan/pvHaNhatLinh/nhb3>

7) **TĐ:** Anh có thể cho biết, anh dùng nhạc cụ gì để sáng tác nhạc, và dùng software gì để viết nốt nhạc và làm nhạc bản, midi hòa âm, thu âm...

HNL: Thường thì tôi dùng Guitar để viết nhạc vào Encore, sau đó chuyển qua Midi để hoàn chỉnh phần hòa âm và cuối cùng là dùng một dàn Mix nhỏ để hát vào phần nhạc nền đã có sẵn. Khi nghe lại thấy được rồi thì gửi lên Hát Hay Hay Hát (khoe với mọi người như Trường Đình đã nghe đó, mặc dầu không hoàn hảo nhưng chính mình làm lấy và thể hiện lấy, như thế là thỏa mãn lắm rồi), cây nhà lá vườn mà Trường Đình (cười).

8) **TĐ:** Nhạc sĩ Ngô Thụy Miên, có lần tâm tình với độc giả Hồn Quê, qua bài viết "Quê Hương và Nỗi Nhớ" (2002), anh Miên cho biết, hai nhạc sĩ mà anh ấy rất quý trọng là Văn Cao & Đoàn Chuẩn. Giọng nhạc của hai nhạc sĩ lớn này, đã coi như mở cánh cửa âm nhạc mùa Thu cho giọng nhạc Ngô Thụy Miên sau này. Anh Nhật Linh, trên lãnh vực âm nhạc, nhạc sĩ nào mà anh ái mộ nhất và chịu ít nhiều ảnh hưởng khi anh bắt đầu có sự yêu thích về âm nhạc và khởi sự sáng tác?

HNL: Vâng, nhạc sĩ Ngô Thụy Miên đã đưa ra một nhận định rất chính xác cho giọng nhạc Mùa Thu của hai cố nhạc sĩ Văn Cao và Đoàn Chuẩn. Phảng phất nơi đâu khi mùa thu về, những người có chút tuổi đời như tôi, đã từng ảnh hưởng ít nhiều trong loại nhạc tiền chiến, thế nào không nhớ đến Buồn Tàn Thu của Văn Cao, hay bài nhạc hết sức phổ biến và lôi cuốn người thưởng thức như bài Lá Thư của Đoàn Chuẩn.

Nhớ tới mùa thu năm nào
Minh anh lênh đênh rừng cùng sông
Nét bút đa tình lá loi...
...Nhớ tới ngày nào cùng bước đến cầu
Ngôi xõa tóc thè
Còn đâu ân ái chẳng người xưa

Thật là ý tứ trong ca từ và lãng mạn làm sao trong âm vực trầm bổng của âm thanh. Và theo tôi, mỗi người trong họ đều là những danh họa về âm nhạc thật tuyệt vời khi cảm tác về mùa THU.

Tôi là người chập chững đến với âm nhạc như một người mù, dò dẫm từng bước đi trong lãnh vực âm nhạc, nên sự ngưỡng mộ đối với các bậc tiền bối cũng như tất cả các đàn anh đi trước, đều là những điếm son cho tôi học hỏi. Bởi như vậy, trên chiều hướng viết nhạc, tôi không nhận định được lối viết của mình chịu ảnh hưởng bởi người nhạc sĩ nào. Có khi hơi hơi giống nhạc tiền chiến, có khi lại giống nhạc phổ thông hơi sến sến một chút như Trường Đình thấy đó, cái tâm niệm VUI VẪN NGHỆ là chính thôi. Còn vấn đề nhạc Hà Nhật Linh giống, hay là ảnh hưởng từ ai, chắc phải xin dành lại cho khán thính giả phê phán thôi (cười).

Xin mời thưởng thức: Nước Mắt Ân Tình
Nhạc và lời Hà Nhật Linh, Thanh Hiền hòa âm, tác giả trình bày
Mp3: <http://honque.com/PhongVan/pvHaNhatLinh/nmat.mp3>

9) TD: Được biết, anh có sáng tác một số nhạc phổ thơ của các thi sĩ Phạm Ngọc, Thi Hạnh, Nhật Vũ, Tigon, Minh Hồ, Minh Hồ Đào, Ngọc Dung... Anh có thể cho biết và chia sẻ đôi chút kinh nghiệm và kỹ thuật trong quá trình phổ thơ vào nhạc, từ giai đoạn tìm giai điệu, cho đến khi hoàn tất tác phẩm. Tiện đây, xin anh nói thêm một chút về những ưu điểm nổi bật và những khó khăn hạn chế, trong việc sáng tạo âm điệu với nhạc phổ từ thơ lục bát 6/8?

HNL: Thơ, Nhạc là một nhịp cầu kết nối âm thanh, giống như dòng đời là những móc xích nối liền đến vô tận...

Với tôi, trong thơ, nguyên thủy đã có những âm thanh tuyệt vời mang đầy nhạc tính. Và, trong nhạc, lại quá đầy đủ những màu sắc rực rỡ sẵn sàng đón nhận những ca từ để tạo nên những tiết tấu khai vị cho khách thưởng ngoạn, là những bài ca đi sâu vào thời gian, sống bên cạnh những người thưởng thức, như nỗi niềm chia sẻ mỗi khi tâm sự tìm về trong bất cứ thời gian và không gian nào.

Thường tình (với riêng tôi) khi phổ một bài thơ, tôi thường xin phép tác giả (Thi Sĩ) cho tôi được thay đổi một ít ca từ khi cần thiết để bài nhạc uyển chuyển hơn. Sau đó, tôi sắp xếp và phân đoạn cho bài thơ trở thành một câu chuyện có đầu đuôi. Đối với cá nhân tôi, đây là điều rất quan trọng để người thưởng thức có thể cùng đồng hành nghe hết bài hát và hiểu được điều gì tác giả muốn chia sẻ, nói một cách khác, một bài thơ phổ nhạc phải trải qua một sự sắp xếp trở lại, tùy thuộc sự khéo léo giữa người viết nhạc và Thi Sĩ. Có những bài thơ không cần phải sửa đổi gì cả thì đó là những ngoại lệ (tôi chỉ đề cập đến sự thông thường ở đây mà thôi), đó cũng là lý do mà một số Nhạc sĩ không quan tâm tới, và khi bài hát hình thành và đưa ra trình làng, thì người nghe không hiểu tác giả đang muốn nói gì, câu chuyện bắt đầu ra sao và kết thúc thế nào.

Trong nhạc phổ thơ, không cứ gì là thơ 6/8 (lục bát) hay những thể loại khác, mỗi loại đều có những khó khăn riêng. Cái ưu điểm tôi tìm thấy trong thơ (hầu hết), các tác giả đều trau chuốt và tìm cho mình những từ ngữ đẹp nhất có thể được trong từng vần thơ của họ, có những từ rất hay, mới lạ, là những sáng tạo bất ngờ như những viên kim cương vừa tìm thấy, nhưng cũng có rất nhiều bài thơ làm như để cho có làm, bất kể vần điệu, mà nói đến thơ tự do cũng không ra tự do nữa.

Nhưng mà biết làm sao được, cái thích, cái khác lạ của mỗi người là như thế, và cái hay của mỗi người cũng là như thế, mình đều phải tôn trọng, đúng không Trường Đình? (cười). Thông thường thì tôi cũng chỉ phổ nhạc những bài tôi cảm thấy mình có thể làm được mà thôi chứ không phải bài nào mình cũng cảm tác được.

Quay lại câu hỏi của Trường Đình thì thơ 6/8 cũng không phải là loại khó khăn hay hạn chế, điều cốt yếu là thử “phân câu” sau khi đã qua qui trình “phân đoạn” để xem mình có thể dùng bài thơ trong thể điệu nào. Với tôi, thì đây cũng chính là chìa khóa mở ra cho bài thơ khi đưa làn điệu vào âm nhạc.

Xin mời thưởng thức: Em Rồi Cũng Xa Tôi

Nhạc Hà Nhật Linh, phổ thơ Phạm Ngọc, Quang Đạt hòa âm, Quốc Đại trình bày

Mp3: <http://honque.com/PhongVan/pvHaNhatLinh/ercxt.mp3>

10) TĐ: Ngoài việc sáng tác nhạc và ca hát, anh có sinh hoạt gì khác không trên lĩnh vực văn hóa văn học nghệ thuật, như viết văn, làm thơ, biên khảo, hội họa, dịch thuật...

HNL: Tôi không có cái may mắn như nhiều người nên rất yếu kém trên những lĩnh vực khác, là người không “đa tài” (cười) cũng thích Thơ, Văn nhưng viết mà chơi vậy thôi, đôi khi cũng vẽ vờ chút đỉnh cho thư giãn lúc làm việc mệt mỏi, nhưng mà xem ra có vẻ luộm thuộm lắm. Chắc chắn một điều, khi phác họa chân dung thì... còn thua Trường Đình xa lắm (cho đùa với Trường Đình chút xíu nhé).

Ghép Lại Một Vần Thơ

Ngoảnh mặt đi, dấu sấu còn in bóng
Gục mặt buồn, giọt lệ nhỏ ăn năn
U uẩn khúc tình đầu... vừa chết vội
Yêu thương còn đâu nữa ở tầm tay
Êm ảm mấy! Giờ còn đây khóc, hận
Ngọt ngào xưa, ôi chỉ còn xót xa
Mộng tình ái đong đầy trên tay mới
Anh lặng nhìn màu lá úa Thu bay
Nắng chiều nay, gợn gió buốt da người
Hờ hững đến, tái tê lòng cỏ dại
Hồn anh chết theo em về nơi ấy
Ánh mặt trời, chìm khuất một hoàng hôn
Như thế đó, tình ta như thế đó
Hạnh phúc cuộc đời, ôi có được là bao
Anh mắt buồn thao thức những hư hao
Theo em vào vùng đêm thâm ảo mộng
Lạc đường đời, lạc cả lối chân quen
Im lặng bước, âm thầm bên chiếc bóng
Nặng vai gầy, nặng lắm một trăm luân
Hỏi ai đây...? Xoá tan được nỗi lòng

HNL 1981

Một kỷ niệm đời tôi.

Bài thơ được viết qua tên của Tác Giả, đọc từ trên xuống, lấy chữ đầu ghép lại:
NGUYEN MANH HA NHAT LINH

Xin mời thưởng thức: Điệu Buồn Tháng Hạ

Nhạc và lời Hà Nhật Linh, Cao Ngọc Dung hòa âm, Mây Tím trình bày

Mp3: <http://honque.com/PhongVan/pvHaNhatLinh/dbth.mp3>

11) TĐ: Xin anh cho biết những khó khăn hiện tại, những thuận lợi ít nhiều, trên một khía cạnh nào đó, trong việc phổ biến những sáng tác mới của anh, hôm nay, ngày mai, đến giới thưởng ngoạn và yêu chuộng nghệ thuật ở trong nước và hải ngoại.

HNL: Khó khăn thì với tôi lúc nào cũng nhìn thấy nó, bởi một bài hát viết xong lại không biết cách nào để quảng bá đến mọi người. Có lẽ, nó cũng là niềm ưu tư của nhiều người làm công việc sáng tác, ai cũng muốn tác phẩm của mình có cơ hội được lan tỏa, bay xa đến khắp mọi nơi cho nhiều người biết đến.

Ở hải ngoại, trào lưu thưởng thức âm nhạc cũng rất cao nhưng những nhà đầu tư (mua bản quyền v.v.) để phổ biến những sáng tác mới như một số trung tâm trước năm 1975 ở trong nước đã làm thì lại không có, ca sĩ thì hầu hết là hát lại những bài nhạc cũ thôi, những bài nhạc mới thì phải có cơ hội giới thiệu (như quen biết các ca sĩ hoặc trung tâm chuyên nghiệp thì may ra mới được thể hiện mà thôi). Thế cho nên, những người sáng tác ở hải ngoại (không phải không có người tài) mà sự khó khăn lúc nào cũng hạn chế họ.

Riêng tôi thì rất hài lòng với những trang web như Hát Hay Hay Hát, Trinh Nữ, Hồn Quê, là những nơi mà cánh cửa rộng mở cho tôi post lên những bài nhạc mới, đó là cơ hội để tôi được khoe với bạn bè, nơi đó cũng có đầy đủ khách thưởng thức, những lời khen, chê, những bàn tán xôn xao, tiếng vỗ tay cổ vũ và nhiều lắm những điều khác nữa, đủ để tìm vui với anh chị em trên khắp năm châu rồi (cười).

12) TD: Một vài nét, về một/hai người bạn văn nghệ gần nhất của anh, đã cùng chia sẻ những vui buồn với anh trong suốt những năm tháng dài miệt mài sáng tác.

HNL: Nguyễn Tuấn Linh và Nhật Vũ là hai người bạn rất thân của tôi. Thật sự, Tuấn Linh là người em kết nghĩa của tôi, trải qua nhiều năm anh em sinh hoạt với nhau, nhất là sau khi Tuấn Linh ra trường từ California về làm việc ở Texas và ở chung căn nhà trọ với tôi. Tuấn Linh cũng là người hướng dẫn tôi nhiều điều trong lãnh vực dùng máy vi tính. Linh cũng rất thích và có khiếu về âm nhạc, sáng tác nhiều bài hay nhưng chỉ muốn im lặng thưởng thức. Tôi cũng có ít bài viết chung với Tuấn Linh, tôi viết lời và Tuấn Linh làm nhạc, nói một cách khác Tuấn Linh là một người em và cũng là một người thầy của tôi nữa.

Riêng anh Nhật Vũ với tôi, thì lại là một giai thoại khác kể từ năm 1978 khi tôi từ Des Moines, Iowa về Oklahoma, tôi ở chung thành phố với anh Nhật Vũ và thường xuyên gặp nhau mỗi cuối tuần. Cuộc sống ly hương đã tạo nên một sự mật thiết như anh em một nhà, qua những thăng trầm, những vui buồn rồi qua giai thoại sáng tác chung, đã gắn bó tình anh em gần gũi hơn, chia sẻ nhiều trong lãnh vực sáng tác và khoe nhau những bài hát mới lạ. Đó cũng là những niềm vui nho nhỏ nhưng tràn ngập sự ấm cúng, bây giờ ở Texas anh em vẫn gần nhau và thường xuyên gặp nhau ở nhà Nguyễn Tuấn Linh, cũng mỗi cuối tuần. Trường Đình thấy đó, bề bộn lo toan, gia đình, công việc nhưng hạnh phúc và niềm vui của tôi với vài người bạn thân chỉ đơn giản có thể thôi.

Xin mời thưởng thức: Hương Giang

Nhạc và lời Nhật Vũ, Nguyễn Tuấn Linh hòa âm, Hà Nhật Linh trình bày

Mp3: <http://honque.com/PhongVan/pvHaNhatLinh/hg.mp3>

YouTube: <http://www.youtube.com/watch?v=LVXTTChmibU>

13) TĐ: Có những người nghệ sĩ, uống rượu, thức khuya, để ra thơ, viết nhạc, hoặc vẽ tranh... Cũng có những nhạc sĩ/thi sĩ, tìm cảm tác nơi biển vắng cô đơn mỗi khi hoàng hôn về, hoặc đi đến một địa danh nào đó để tìm vào hứng cảm... Anh cho biết, làm cách gì để anh có những cảm hứng sáng tạo, dạt dào về giai điệu, phong phú về ca từ, cho những sáng tác mới gần đây của anh.

HNL: Trường Đình đã cho tôi một câu hỏi đầy thú vị nhưng lại không dễ dàng trả lời một chút nào. Cảm hứng theo tôi, không cần phải uống rượu, beer, hay thức khuya, hút thuốc, để đi tìm cảm hứng, mà cảm hứng ngược lại nó đi tìm và đến với mình thật bất ngờ ở bất cứ nơi đâu, lúc nào.

Với tôi, đây là một thú vị cho người sáng tác, có khi cả trong giấc ngủ tôi cũng tìm được cảm hứng khi một cụm từ đưa về trong giấc mơ chập chờn. Trường Đình cũng là một Thi Sĩ nên tôi nghĩ rằng bên trong Trường Đình cũng có những điều giống như tôi. Cũng có lúc tôi phải ngồi ghi vội những lời nhạc tự nhiên đến, cũng có lúc ngừng xe vào Parking để chép vội những lời hát cảm thấy hay, để sau đó về đến nhà, lại đem ra xem có làm được gì không. Cảm hứng được bắt nguồn theo tôi là từ đề tài lựa chọn, từ đó tư tưởng luôn xoay vần trong chủ đề và tìm về cho mình phần ca từ liên quan với chủ đề đó, và cũng chính những liên hệ đó phát sinh sự sáng tạo và cho mình cảm hứng mãnh liệt để làm cho phần ca từ phong phú hơn.

14) TĐ: Nhận thấy, anh có viết một số nhạc về Huế. Điển hình, như nhạc bản "Mơ Về Quê Ngoại", rất là tuyệt vời, từ giai điệu, hòa âm cho đến cách diễn đạt ý từ. Xin anh có thể chia sẻ một chút kinh nghiệm trong quá trình sáng tác, để có thể viết lên một nhạc khúc về Huế, có giá trị sống thực và giàu có về âm điệu.

HNL: Vâng, với tôi, câu hỏi mà Trường Đình đưa ra rất lý thú. Ở bất cứ nơi đâu trên địa cầu này, con người luôn luôn có những bản sắc rất riêng về xứ sở của họ. Ở Việt Nam, chúng ta cũng không ngoại lệ trong tình huống ấy. Xét về 3 miền Bắc, Trung, Nam, mỗi miền có một sắc thái đặc biệt đến độ chúng ta không thể lẫn lộn vào đâu được, chỉ nói riêng về làn điệu ca hát dân gian đã thấy rõ nét của từng vùng rồi.

Huế là một thể loại khó thể hiện về cấu trúc và làn điệu, có lẽ ảnh hưởng nhiều về cung cách các triều đại Vua Chúa, theo phong tục nhiều loại lễ nghi cung đình, nên giọng nhạc Huế luôn luôn đứng trong sự đặc biệt không lẫn lộn, cũng là cách dùng ngũ cung như hát chèo, quan họ Bắc Ninh, cải lương, hay hò Quảng v.v. nhưng lại luyện láy tạo nên một vận điệu, mà khi thường thức, ai cũng nhận ra âm điệu của vùng đất kinh kỳ ngay. Cái bí ai trong những câu hò đã tự nó không lệ thuộc bất cứ làn điệu nào khác, điều tôi muốn nói: Huế phải là Huế, thể thôi.

Giai điệu Huế có lẽ cũng đã nằm âm ỉ trong lòng tôi nhiều năm, những luyện láy tôi đã tích lũy được từ những bài Ai Ra Xứ Huế, Đường Về Miền Trung, Chuyện Một Chiếc Cầu Đã Gãy v.v. là những bài tôi đã tập hát ngay còn trẻ, cũng là những điểm giúp tôi hoàn chỉnh khi viết về nhạc Huế. Nói như thế, cũng có nghĩa là khi mình muốn viết nhạc của miền nào, mình cũng cần có chút thời gian tìm hiểu sự cấu trúc thể loại của vùng đó và theo tôi đó là cách tốt nhất để chúng ta hướng tới.

Xin mời thưởng thức: Mơ Về Quê Ngoại
Nhạc Hà Nhật Linh, phổ thơ Ngọc Dung, tác giả hòa âm và trình bày
Mp3: <http://honque.com/PhongVan/pvHaNhatLinh/mvqn.mp3>

15) TĐ: Trên lĩnh vực nghệ thuật, thơ được xem là tấm gương phản ánh của hồn, văn là của tánh, nhạc là của tim, họa là của túy. Qua lời của nhiều nhạc bản mùa thu của anh, trên trang web "4H lớn", điển hình như các tác phẩm: "Mùa Thu Tàn Úa", "Lại Một Mùa Thu Đến", "Như Lá Thu Buồn", "Mùa Thu Vừa Tới"... Mùa thu, với anh, vẫn mãi là những tan tác và nhớ thương. Đấy có phải là tâm sự triền miên của anh không, hay chỉ là những sắc màu đan dệt để trao gửi nhạc bản đến người nghe có tính cách hư cấu?

HNL: Trên phương diện nghệ thuật như Trường Đình nói về Thơ, Văn, Nhạc, Họa, và những bài hát về mùa Thu của tôi mà Trường Đình đã đề cập ở trên. Thực sự mà nói, trong cái thực có cái hư. Cái thực được thể hiện ở đây bằng những mảnh tình có thật, tôi đã gói ghém đưa vào mùa Thu, là cái hư cấu mà tôi dùng như một thông điệp gửi gắm chuyện lòng, bởi chỉ có mùa Thu là kho tàng chứa đựng đầy âm thanh và sắc màu huyền ảo, là nơi mà Thi nhân mặc khách lúc nào cũng nói đến, là nơi chốn có đầy đủ những ưu phiền trải rộng tha hồ mà gửi gắm. Cũng là nơi tuyệt hảo để Thi, Văn, Nhạc, Họa dừng chân thưởng ngoạn và cho ra đời những tuyệt tác đầy thú vị.

16) TĐ: Anh cho biết vài cảm tưởng, trên phương diện ca từ và tiết tấu, về nhạc Việt trong nước và nhạc Việt ở hải ngoại? Về nhạc văn chương và nhạc đại chúng? Về nhạc Thiền và nhạc Thánh ca?

HNL: Ca từ và tiết tấu (tiết điệu) là nền tảng của một bài hát, có ca từ mà không có tiết điệu âm thanh hòa hợp thì không gọi là bài hát, gọi là bài hát có nghĩa là phải có lời, bài hát có ca từ khác biệt với nhạc hòa tấu (không lời) ở chỗ đó.

Rất tiếc, tôi không phải là một người chuyên môn về phân tích nên đi sâu vào lĩnh vực chuyên nghiệp này thật sự là khó khăn và không thích hợp, gần đây một số các nhạc sĩ nổi tiếng cũng nói đến nguồn âm nhạc trong nước đang có chiều hướng nhạc thị trường. Một loại nhạc cung ứng theo giòng chảy của thời đại đổi mới và văn hóa hội nhập.

Thậm chí là cố gắng cho những sáng tác càng giống nhạc ngoại nhiều chừng nào tốt chừng đó, thú thật có nhiều bài khi nghe tôi không hiểu điều họ muốn nói cũng không nghe rõ được phần lời ca, trong khi người ca sĩ có "nhiệm vụ" chuyển đạt đến khách thưởng thức những thông điệp được nhạc sĩ gửi gắm thì khi trình diễn lại chú tâm đến cách biểu diễn (ngoại hình), đã quên đi phần chính yếu là CA TỬ và cuối cùng thì không ai hiểu ai cả... (cười). Một số theo phong cách Hàn Quốc, một số khác theo phong cách Trung Hoa, Đài Loan, Nhật Bản v.v. Giới trẻ sáng tác những bài hát theo sở thích riêng và ca từ thiếu sâu sắc..., điều đó đã vô tình đánh mất cái riêng mà nền âm nhạc Việt Nam đã có từ bao nhiêu thập niên qua, tôi cũng không nghiên cứu về các loại nhạc như thánh ca, thiền nên xin được miễn trả lời câu hỏi này.

Xin mời thưởng thức: Lá Thư Tình Cho Mẹ
Nhạc và lời Hà Nhật Linh, tác giả hòa âm và trình bày
Mp3: <http://honque.com/PhongVan/pvHaNhatLinh/lttcm.mp3>
YouTube: <http://www.youtube.com/watch?v=VbNYkv3Xe9k>

17) TĐ: Trong cuộc sống, ai ai cũng có những ước mơ. Như lời trong nhạc bản "Bến Mơ" của nữ nhạc sĩ Quách Nam Dung (ta vẫn hoài mong, hoài mong một sớm, tia bình minh soi sáng chờ con thuyền lướt trôi, về bến yên lành...), là những gởi gắm thêu kết của ước mơ ở chính tác giả. Có thể nào, anh cho biết một vài ước mơ nhỏ của anh, mà anh đã đeo đẳng mãi trong suốt thời niên thiếu và cho đến bây giờ?

HNL: Vâng, ước mơ thì ai ai cũng có... nó thực sự là những mong muốn, muốn cho tương lai được thành đạt, muốn cho đời mình luôn gặp những điều may v.v.

Hồi còn trẻ, tôi cũng hay nghĩ viễn vông, mỗi lúc đến nhà bạn bè, nghe thấy tụi nó thừa bố, thừa mẹ, lòng cũng quặn đau cũng mong muốn mình có được phút giây giống như chúng nó, dù biết rằng ước mơ đó sẽ không bao giờ đến được. Những buổi tối, nằm ru cho cháu ngủ, cảm thấy tủi thân cho cuộc đời chính mình. Càng về sau, tuổi đời đã đem lại cho tôi sự khôn lớn, biết suy nghĩ và đơn giản hóa cuộc đời, biết vô tư để xa lánh những lo toan và nhìn ngày mai bằng những điều thú vị đón chờ.

Ngày mai đến, anh đưa em về bến mộng,
Của tình yêu êm đềm đây hạnh phúc.
Bỏ lại đây, bao năm tháng nhọc nhằn.
Và nơi ấy, tình ta mãi xanh tươi.

HNL (viết chơi)

18) TĐ: Ngoài sinh hoạt thường xuyên trên phố rùm "4H lớn" với các anh chị nghệ sĩ trong và ngoài nước, anh có còn sinh hoạt trên các phố rùm nào khác, hoặc các nhóm nhạc Việt trên mạng lưới, hoặc phổ biến thơ nhạc trên các websites khác, ở hải ngoại, hoặc trong nước?

HNL: HonQue.com, TrinhNu.net, DacTrung.net... là những websites mà tôi thường đăng nhạc trước đây, nhưng bây giờ thì chỉ còn 4H (Hát Hay Hay Hát) là nơi tôi thường xuyên sinh hoạt với anh chị em nghệ sĩ khắp năm châu mà thôi.

19) TĐ: Những hướng đi tương lai của anh trên lãnh vực âm nhạc và sáng tạo nghệ thuật? Anh có dự tính sẽ ra mắt một tuyển tập nhạc của anh trong nay mai không? hoặc là sẽ ra mắt một CD mới, hoặc là tổ chức những chiều nhạc Hà Nhật Linh, trong khung cảnh bạn bè gia đình, hoặc mở rộng hơn trong giới nghệ sĩ thân hữu địa phương.

HNL: Trường Đình à, dự tính thì cũng có nhưng thực hiện được hay không lại là một chuyện khác, cho nên đến thời điểm này thì tôi vẫn chưa làm sao mà thực hiện được. Cũng rất mong muốn một ngày gần đây có cơ hội để giới thiệu những bài hát của mình đến thân hữu ở thành phố này. Điều mới nhất là tôi đang gom lại những bài hát

của mình sáng tác gửi lên bộ văn hóa ở New York USA xin Copyright cho tập nhạc mà thôi.

Xin mời thưởng thức: Một Mình Dưới Mưa

Nhạc Hà Nhật Linh, phổ thơ Ngọc Dung, Quang Đạt hòa âm, Hương Giang trình bày

Mp3: <http://honque.com/PhongVan/pvHaNhatLinh/mmdm.mp3>

20) TĐ: Xin anh cho biết vài nét về tác phẩm mới nhất của anh, đã vừa cho trình làng, trên mạng lưới văn nghệ "4H lớn" (Hát Hay Hay Hát).

HNL: Khoảng 6 tháng nay (trong năm 2010), tôi ngưng sáng tác vì kinh tế đang ảnh hưởng đến công việc. Bài hát mà tôi đề lên mời anh chị em trong 4H cùng chia xẻ mới đây nhất là một sáng tác của năm 1980 được soạn hòa âm và hát lại thôi, nhưng mà đâu có sao, cũ mình mới người khác, cũng là những niềm vui nho nhỏ, đúng không Trường Đình?

Xin mời thưởng thức: Cánh Thư Tạ Từ

Nhạc và lời Hà Nhật Linh, tác giả hòa âm và trình bày

Mp3: <http://honque.com/PhongVan/pvHaNhatLinh/cttt.mp3>

21) TĐ: Một vài cảm nghĩ của anh về những sinh hoạt văn hóa và thi ca của giới trẻ trong cộng đồng người Việt trên mạng lưới Internet.

HNL: Ngày nay, mạng lưới Internet là một sân chơi rộng lớn cho sinh hoạt và trao đổi trên mọi lãnh vực. Đây đúng là một thể mạnh cho sự trao đổi văn hóa và thi ca cho tất cả mọi người trong cộng đồng người Việt trên khắp mọi nơi chứ không riêng gì giới trẻ, chính vì thế mà từ đó cũng có không ít những nhân tài xuất hiện, dĩ nhiên bên cạnh đó cũng không thiếu những người lạm dụng cho những công việc khác như Trường Đình cũng thấy đó, điều này thì chúng ta khỏi cần phải bàn tới nữa.

22) TĐ: Anh có đôi lời tâm tình gì chẳng muốn gởi đến các độc giả của Hồn Quê nói riêng và giới văn nghệ sĩ nói chung, cũng như các thính giả yêu chuộng tiếng hát và giọng nhạc của anh, ở trong nước và hải ngoại.

HNL: Trước hết, lời phải nói, là cảm ơn Trường Đình đã tạo một cơ hội cho tôi có được buổi nói chuyện thú vị hôm nay. Cảm ơn anh Vương Huyền (Dr Nguyễn Đức Hạnh), người có công sáng lập Nguyệt San Văn Hóa Dân Tộc Hồn Quê, là nơi đã cho tôi cũng như bao nhiêu người bạn khác có chút ít tâm hồn Nghệ Sĩ, được có nơi chung vui và giới thiệu đến cho nhau những sáng tác âm nhạc, cũng như nhiều những lãnh vực khác, là một điểm hẹn rất thân thương dành cho anh chị em nghệ sĩ nói riêng và những người làm văn hóa nói chung, được bày tỏ những tác phẩm của chính mình.

Cũng xin chân thành cảm ơn tất cả anh chị em xa gần đã ủng hộ và chia xẻ những sáng tác âm nhạc của Hà Nhật Linh, sự đón nhận tiếng hát cũng như những bài nhạc

mà anh chị em dành cho tôi sự ưu ái, đã là những hạnh phúc rất tuyệt vời. Xin cho Hà Nhật Linh gửi đến tất cả lời cảm ơn rất chân tình đầy quý mến. Kính chào.

23) TĐ: Xin chân thành cảm ơn anh Hà Nhật Linh đã dành nhiều thời gian cho buổi nói chuyện này. Thay cho những lời ái mộ và thân tình tạm biệt cho hôm nay, xin kính chúc anh sức khỏe và vui nhiều, vui với những niềm vui văn nghệ rất mới, và những gì tốt đẹp nhất trong cuộc đời, thành công và thành công hơn nữa trên lãnh vực âm nhạc sáng tạo và nghệ thuật. Rất mong, sẽ được đón nhận nhiều hơn nữa những sáng tác thật mới, thật đẹp và thật quê hương của anh trong một tương lai gần. Với thật nhiều quý mến còn mãi cho ngày mai, xin trân trọng kính chào anh.

Trường Đình
Nguyệt San Văn Hóa Dân Tộc Hồn Quê

Những trang nhạc Hà Nhật Linh:

- Trang blog Hà Nhật Linh:
<http://hanhatlinh.blogspot.com>
- Trang nhạc Hà Nhật Linh trên Hát Hay Hay Hát:
http://hathaykhongbanghayhat.org/audio/by/composer/ha_nha_t_linh
- Hà Nhật Linh trên Trinh Nữ Net:
<http://trinhnu.net/?689>